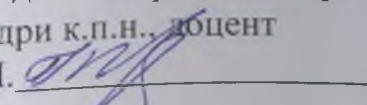


**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

Силабус
навчальної дисципліни
«Латинська мова та медична термінологія»
Рівень вищої освіти: перши (бакалаврський)
Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність: 223 «Медсестринство»
Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»
Вид дисципліни: обов'язкова
Мова викладання: державна
Форма викладання: денна

Затверджено на засіданні кафедри
природничих та
соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол №1 від «30» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри к.п.н., доцент
Круковська І.М. 

2021

1. Загальні положення

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради прагне зберегти територію закладу місцем роботи та навчання для викладачів, співробітників і студентів, де немає будь-яких форм забороненої дискримінації та переслідувань. Якщо у вас є сумніви з приводу такої поведінки, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62) або куратора групи.

З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях викладачів, науково-педагогічних працівників інституту та студентів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та студентів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради».

Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин студентами інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання студентами Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять».

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради дотримується стандартів, які сприяють повазі і людській гідності в освітньому середовищі, академічній доброчесності та професіоналізму. Сексуальні провини і насильство у відносинах в будь-якій формі суперечать місії і основним цінностям інституту, порушують політику інституту.

2. Структура си́лабусу навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація про викладача

Назва дисципліни	Латинська мова та медична термінологі
Викладач	Шигонська Н.В., к.п.н., доцент кафедри «Сестринська справа»
Профайл викладача	http://zhim.org.ua/kaf_ss.php
Контактний телефон	0633176959
E-mail:	nshygonska@gmail.com
Сторінка дисципліни	в системі інтранет
Консультації	<i>Консультації:</i> Понеділок та Четвер з 15.00 до 17.00 <i>Онлайн комунікація з використанням відео-або аудіотехнологій (ZOOM, , Skype, Telegram, електронна пошта) в робочі дні з 9.30 до 17.30</i>

2.2 Назва навчальної дисципліни

«Латинська мова та медична термінологія»

2.3.Призначення навчальної дисципліни.

Розвивати вміння аналізувати, узагальнювати, порівнювати, систематизувати інформацію; знайомити студентів з сучасними інформаційними та комунікативними технологіями, з етичними та нормативно-правовими принципами свідомого використання медичної термінології як у навчальному, так і професійному мовленні.

2.4.Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Латинська мова та медична термінологія” – сформувати навички практичного володіння латинською мовою у сфері професійної діяльності.

2.5.Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь, навичок ефективно вирішувати завдання професійної діяльності шляхом усвідомленого використання медичної термінології

2.6.Формат навчальної дисципліни

Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

2.7.Результати навчання

Результати навчання , згідно профілю програми, після вивчення дисципліни “Латинська мова і медична термінологія”

- Знати і розуміти анатомію, фізіологію та інші фундаментальні медичні науки, що лежать в основі спеціалізації «Екстрена медицина», на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми;
- Знати групову належність затверджених лікарських засобів, особливості їх фармакокінетики та фармакодинаміки, способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодію між собою, побічні ефекти, передозування та способи їх усунення, в т.ч. наркотиків.

2.8.Обсяг та ознаки дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	46
Самостійна робота	44

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна\ вибіркова
2021	1	1	223 «Медсестринство»	3 / 90	4	ПМК	Обов'язкова

2.9.Політика навчальної дисципліни

Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін; Положення про дистанційне навчання, Положення про організацію освітнього процесу, Порядок ліквідації академічної заборгованості студентів, Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти, Положення про порядок створення та організацію екзаменаційної комісії, Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях науково-педагогічних, Положення про порядок проведення практики студентів, Положення про порядок відпрацювання студентами пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять, Положення про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці для студентів, Положення про академічну мобільність, Положення про диплом з відзнакою, Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти та ін.

2.10. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години, аудиторія	Тема, основні питання <i>(розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)</i>	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль I. Фонетика. Структура анатоμο-гістологічних термінів							
Згідно розкладу	Тема 1. Вступ. Латинський алфавіт. Класифікація звуків. Дифтонги Нарис історії латинської мови та її роль у розвитку світової культури. Зв'язок латинської мови зі старогрецькою. Роль латинської і грецької мов у творенні медичної термінології. Латинський алфавіт. Класифікація звуків (голосні, приголосні). Дифтонги.	Практичне заняття	Презентація	1, С.14-18	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	5 ІДРС – 5 балів	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 2. Вимова приголосних звуків. Буквосполучення Буквосполучення ngu, qu, ti, su. Буквосполучення з придиховим «h» у словах грецького походження, їхня вимова.	Практичне заняття	Презентація	1, С.19-23	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 3. Медична термінологія. Структура медичних термінів. Словотвір Поняття про медичну термінологію як систему. Три основні групи термінів: анатомічна, клінічна, фармацевтична. Структура термінів. Найбільш уживані грецькі та латинські терміноелементи.	Практичне заняття	Презентація	1, С.44-47	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу

Згідно розкладу	Тема 4 Медична термінологія. Структура медичних термінів. Словотвір Поняття про медичну термінологію як систему. Три основні групи термінів: анатомічна, клінічна, фармацевтична. Структура термінів. Найбільш уживані грецькі та латинські терміноелементи.	Практичне заняття	Презентація	1, С.47-48	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал		Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 5. Іменники I відміни. Неузгоджене означення Основні ознаки іменників I відміни та їх рід. Словникова форма іменників I відміни, відмінкові закінчення. Відмінювання, вживання відмінків в рецептах. Вживання іменників I відміни з прийменниками in, cum, ex. Неузгоджене означення та способи його передавання українською мовою. Греко-латинські еквіваленти. Кінцеві терміноелементи I відміни.	Практичне заняття	Презентація	1, С.36-41	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 6. Дієслово. Поділ на дієвідміни. Неозначена форма. Наказовий спосіб дієслів Грамматичні категорії дієслова: особа, дієвідміна, стан, час. Неозначена форма. Визначення основи дієслів. Наказовий спосіб. Словникова форма дієслова.	Практичне заняття	Презентація	1, С.28-30	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 7. Дієслово. Утворення 3-ої особи однини та множини в теперішньому часі активного та пасивного стану. Допоміжне дієслово «esse» Утворення 3-ої особи однини та множини активного та пасивного стану. Допоміжне дієслово «esse».	Практичне заняття	Презентація	1, С.31-34	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу

Згідно розкладу	Тема 8. . II відміна іменників. Відмінювання іменників чоловічого роду. Родові винятки Основна ознака іменників чоловічого роду II відміни. Словникова форма. Відмінювання. Лексика. Греко-латинські еквіваленти іменників чоловічого роду. Кінцеві терміоеlementи II відміни..	Практичне заняття	Презентація	1, С.49-52	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал		Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 9. . II відміна іменників. Відмінювання іменників середнього роду. Вживання іменників з прийменниками in, cum Основна ознака іменників середнього роду II відміни, особливості їх відмінювання. Вживання іменників 2-ої відміни з прийменниками (in, cum). Лексика. Греко-латинські еквіваленти іменників середнього роду.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1, С.53-55	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 10. . Прикметники I групи (I, II відміни). Відмінювання. Родові закінчення прикметників 1-ої групи. Відмінювання, узгодження прикметників I групи з іменниками I та II відмін. Лексика. Прикметники в хімічній термінології — в назвах кислот. Дієприкметники минулого часу пасивної форми. Лексика. Суфікси. Греко-латинські еквіваленти.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1, С.57-58.		5	Згідно розкладу

Згідно розкладу	Тема 11. Узгодження прикметників з іменниками Узгодження прикметників I групи з іменниками I та II відмін. Лексика. Прикметники в хімічній термінології — в назвах кислот. Дієприкметники минулого часу пасивної форми. Лексика. Суфікси. Греко-латинські еквіваленти.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1, С.59-62.		5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 12. ПМК 1.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття			40	Згідно розкладу
Модуль II. Рецептатура. Іменники та прикметники III відміни. Змістовий модуль 4. Рецепт. III відміна іменників							
Згідно розкладу	Тема 13. . Рецепт. Структура і форма рецепта Рецепт як документ. Структура рецепта. Граматична структура рецептурної фрази. Правила виписування рецептів. Розгорнуті і скорочені прописи рецептів. Додаткові написи в рецептах. Сталі рецептурні вирази.	Практичне заняття	Презентація	1, С.63-70	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5 ІДРС – 10 балів	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 14. III відміна іменників. Приголосна група. Відмінювання іменників чоловічого та жіночого роду Поняття про три групи (типи) іменників III відміни: приголосну, голосну, мішану. Характерні закінчення іменників чоловічого та жіночого роду, їх відмінювання. Найуживаніші винятки з правила про чоловічий та жіночий рід. Особливості відмінювання іменників жіночого роду на «sis», а також латинських	Лекція Практичне заняття	Презентація	1, С.78-84.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу

	слів типу febris та ін. Лексика. Греко-латинські еквіваленти іменників чоловічого та жіночого роду..						
Згідно розкладу	Тема 15. . III відміна іменників. Головна та мішана групи Відмінювання іменників середнього роду, закінчення іменників середнього роду. Особливості відмінювання деяких слів середнього роду — vas, gramma etc. Лексика. Греко-латинські еквіваленти. Кінцеві терміноелементи III відміни.	Лекція Практичне заняття	Презентація.	1, С.92-96.	-	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 16 Латинська хімічна номенклатура Тривіальні назви лікарських засобів. Частотні відрізки. Назви елементів, солей, кислот, оксидів, складних ефірів.та пред'явлення рахунків і реєстрація оплати лікування.	Лекція Практичне заняття	Презентація	1, С.70-72.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 17. . Прикметники II групи. Узгодження прикметників II групи з іменниками Узгодження з іменниками I, II, III відміни. Дієприкметники теперішнього часу активного стану. Лексика. Вживання в анатомічній термінології.	Практичне заняття	Презентація	1, С.97-101.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу

Згідно розкладу	Тема 18 Ступені порівняння прикметників Три ступені порівняння прикметників. Творення вищого і найвищого ступенів порівняння. Вживання ступенів порівняння в медичній термінології. Суплетивна форма ступенів порівняння.	Практичне заняття	Презентація	1, С.110-114.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 19. Іменники IV відміни Основна ознака іменників IV відміни. Лексика. Словникова форма, відмінкові закінчення. Відмінювання, закінчення називного та родового відмінків однини і множини. Греко-латинські еквіваленти.	Практичне заняття	Презентація	1, С.104-106.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 20. Іменники V відміни Основна ознака іменників V відміни. Лексика. Словникова форма, відмінкові закінчення. Відмінювання, закінчення називного та родового відмінків однини і множини. Греко-латинські еквіваленти.	Практичне заняття	Презентація	1, С.107-109.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 21. Числівники. Кількісні та порядкові числівники. Займенники Латинсько-грецькі еквіваленти числівників та їх вживання в медичних термінах. Числівники-префікси в анатомічній та фармацевтичній термінології. Лексика. Вживання займенників та числівників у рецептах.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1, С.120-124.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію	5	Згідно розкладу

Згідно розкладу	Тема 22. Прислівники. Ступені порівняння прислівників Творення прислівників від прикметників першої та другої груп. Лексика. Ступені порівняння прислівників. Вживання прислівників у рецептах..	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1, С.117-120.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію	5	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 23. ПМК II.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію -	40	Згідно розкладу

2.11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної дисципліни, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (залік, ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється: **«відмінно»** – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; **«добре»** – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; **«задовільно»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; **«незадовільно з можливістю повторного складання»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Латинська мова та медична термінологія»

Поточне тестування та самостійна робота												пмк (підсумковий модульний контроль)	Сума (залік)
Модуль 1													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	ІДРС	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
60													
Поточне тестування та самостійна робота												пмк (підсумковий модульний контроль)	Сума (залік)
Модуль №2													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	ІДСР		40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10			
60													

Примітка: T1, T2...T11 – тема практичних занять згідно програми, ПМК – підсумковий модульний контроль

Оцінювання студента відбувається згідно «Положення про організацію освітнього процесу»

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

2.11.Рекомендована література

Базова:

- 1.Шевченко Є.М. Латинська мова і основи медичної термінології, посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів. — К.: Вища шк., 2018.
- 2.Смольська Л.Ю., Кисельова О.Г. Латинська мова і основи медичної термінології. — К.: Медицина, 2016.
3. Закалюжний М.М. . Латинська мова і основи медичної термінології. – Тернопіль:Укрмедкнига, 2016. -424с.

Допоміжна:

1. Іваницька П. Латинська мова з основами медичної термінології, посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів. – Рівне, 20018.-316с.
2. Українсько-латинський та латинсько-український словник. – Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2018.
3. Олійник Р., Кінаш В. Латинська мова. — Львів: Дивосвіт, 2017.
4. .Косова І.А. Конструювання та декодування медичних термінів, посібник для студентів вищих медичних навчальних, ЖМІ, 2018.

Викладач _____

(підпис)